

INTEGRATIONSPROGRAM

VÖRÅ KOMMUN

2014

INTEGRATIONSPROGRAM	2
1. Inledning	2
1.1. Målsättning.....	2
1.2. Bakgrund/förordningar.....	2
1.3. Målgrupp.....	3
2. Kartläggning och integrationsstöd	3
3. Ersättning för kostnader	3
4. Flyktingverksamhet	4
5. Koordineringen av integrationen i kommunen	5
6. Flyktingbyrå	5
7. Allmänt samarbete	7
8. Kommunförvaltning och ansvarsfördelning	7
8.1. Socialvård.....	8
8.3. Förskola.....	9
8.4. Grundläggande utbildning.....	10
8.5. Tjänster inom kultur, idrott och ungdomsväsendet.....	12
8.6. Hälsa- och sjukvården.....	12
8.7. Biblioteket.....	14
8.8. Bostäder.....	14
8.9. Tekniska verket.....	15
8.10 Näringsverksamhet.....	16
9. Övriga myndigheter	16
9.2. Folkpensionsanstalten.....	18
9.3. Arbetskraftspolitisk introduktionskurs.....	19
9.4. Olika utbildningsformer.....	20
9.5. Polisen.....	21
9.6. Flyktingrådgivningen r.f.....	22
9.7. Rättshjälp.....	23
9.8. Tolkservice.....	23
10. Medborgarorganisationer	24
10.1. Finlands Röda Kors Oravais svenska avdelning.....	24
10.2. Flyktingvännerna.....	25
10.3. Vörå församling.....	27
10.4. Oravais baptistförsamling.....	28
10.5. Idrottsföreningarna.....	29
11. Främjande av etnisk jämlikhet och goda etniska relationer	30
12. Information och skolning	30
13. Uppföljning och granskning	30
14. Godkännande av integrationsprogrammet	31
15. Bilagor	32

INTEGRATIONSPROGRAM

1. Inledning

1.1. Målsättning

Målsättningen med kommunens integrationsprogram är att stödja invandrarnas förutsättningar att ta ansvar för anpassningen till det finländska samhället samt aktivera kommunen inför fortsatt mottagande av flyktingar. Integrationsprogrammets strävan är att förhindra etnisk utslagning samt fostra alla till tolerans och ansvarskännande för invandrare och flyktingar, som bosätter sig i vår kommun. Avsikten med utformningen av programmet är även att sprida ansvaret för flyktingmottagningen till respektive instans i kommunen. Information om integrationsprogrammet ges till kommunens representanter för berörda förvaltningsområden och andra myndigheter. Information ges också till invandrarna och deras organisationer.

Målsättning med integrationsprogrammet:

1. Invandrarna får baskunskaper om och förståelse för vårt samhälle
2. Ge invandrarna språkfärdigheter så att de ska kunna fortsätta studera eller gå ut i arbetslivet.
3. Ge invandrare som inte är läs- och skrivkunniga möjligheter till för dem anpassad undervisning.
4. Stödja invandraren till kontakter med ortens invånare och till samhällslivet.
5. Skapa förutsättningar för invandrare till jämlikt deltagande i samhället.

1.2. Bakgrund/förordningar

- **Lag om främjande av integration** 30.12.2010/1386.
- **Lag om mottagande av personer som söker internationellt skydd** 17.6.2011/746
- **Utlänningslagen** 30.4.2004/301
- **Integrationsprogram** för Vörå kommun 2011.
- **Verksamhetsmodell** för ordnandet av undervisningen inom den grundläggande utbildningen för invandrare. (Uppgjord inom ramen för samma MOKU-projekt som integrationsprogrammet år 2010)

Kommunen har ett tillsvidare gällande "avtal om anvisande till kommun och främjande av integration" som godkänts i Kommunstyrelsen 12.5.2014 och ett "avtal om ordnande av mottagningservice för minderåriga asylsökande och flyktingar utan vårdnadshavare och ersättning av kostnader", som trätt i kraft den 1.8 2008 och undertecknats den 10.2 2009. Ytterligare finns för flyktingförläggningens vuxna sida ett nu gällande avtal, som trätt i kraft den 1.5.2006 och undertecknats den 7.8 2006. För flyktingförläggningens vuxna sida i Jakobstad finns ett tilläggsavtal, som trätt i kraft den 1.5 2009 och som undertecknats den 4.6 samma år samt ytterligare ett avtal för barn och ungdomsenheten i Jakobstad, som också trätt i kraft den 1.5 2009 och undertecknats den 4.6 2009. Avtalen har gjorts med NTM-centralen och Migrationsverket.

Enligt lagen om integrationsfrämjande är det kommunen, som på lokalnivå har det allmänna ansvaret och ansvaret för samordnandet av integrationsfrämjande åtgärder.

1.3. Målgrupp

Målgruppen består av invandrare, som är registrerade i befolkningsregistret och har sin hemkommun i Vörå. Invandrarens status särskiljs på vilken form av uppehållstillstånd vederbörande har. Kommunen erhåller ersättning de 4 första åren efter registrering i befolkningsregistret för dem som har status A. Alla med invandrarbakgrund samt återflyttare har rätt till individuell integrationsplan och därmed integrationsstöd under de tre första åren de är mantalsskrivna i Finland. Integrationsprogrammet omfattar även invandrare, som bott längre tid än tre år i kommunen.

2. Kartläggning och integrationsstöd

Alla invandrare har i enlighet med statsrådets beslut och lagen om främjande av integration (1386/2010, 9§ 2 mom.) rätt till inledande kartläggning i form av intervju och åtgärder enligt individuella behov. Lagen gäller invandrare som anlänt efter 1.9 2011.

Efter inledande kartläggning hänvisas invandrare till TE-byrån. Rätten till personlig integrationsplan förutsätter att invandraren är arbetssökande vid Arbetskraftsbyrån och/eller i behov av utkomststöd. Till invandraren utbetalas integrationsstöd, består av utkomststöd och/eller arbetsmarknadsstöd. Förutsättningarna är, att sökande är i behov av ekonomiskt stöd och följer den personliga integrationsplanen. Kommunens flyktingkoordinator eller socialarbetare gör upp individuell integrationsplan i samarbete med TE-byråns invandrar-service.

3. Ersättning för kostnader

Kommunen och NTM-centralen/Migrationsverket avtalar om flyktingmottagning i kommunen och om ersättning av kostnader. Kommunen förbinder sig att uppgöra ett integrationsprogram för att ersättningarna för flyktingmottagning fortsättningsvis skall utbetalas.

Den s.k. kalkylerade ersättningen är från den 1.1 2010 för 0-7-åringar 6845 €/år (under år 2014 är summan 7120 €/år) och för övriga 2300 €/år med början från det datum, då invandraren registreras i första hemkommunen. Ersättningen betalas för invandrare i kommunen för högst 4 år.

Kommunen ersätts, enligt separata avtal, för betydande social och hälsovårdskostnader, som ordnandet av flyktingmottagning förorsakar kommunen för högst 10 år.

Kostnader för utkomststöd, tolkkostnader samt hyror för reserverade bostäder, ersätts i sin helhet för tre år.

Från 1.9 2011 utbetalas ersättning för specialkostnader för minderåriga asylsökande som kommer till Finland utan vårdnadshavare fram till att de fyllt 21 år.

Från 1.9 2011 ersätts kommunen, för varje person som kartläggs, ett engångsbelopp på 700 €.

Förutsättning för utbetalning är att kommunen har gjort inledande intervju för kartläggning.

4. Flyktingverksamhet

Oravais flyktingförläggning i Vörå kommun är underställd flyktingnämnden. Kommunens flyktingförläggning handhar mottagningen av asylsökande enligt avtal med Migrationsverket. Asylsökande ansöker vid ankomst till landet om asyl och uppehållstillstånd och flyktingförläggningen erbjuder bostad, socialvård och akut hälsovård under väntetiden. Stödaktiviteter såsom arbetsprogram, språkundervisning och fritidsaktiviteter är en stor del av verksamheten på förläggningen.

Kommunens flyktingbyrå handhar verksamheten för familjegrupphemmen (Stella med 7 platser, Stödis med 12 platser, Taberna med 7 platser och Villa Miranda (Jakobstad) med 14 platser) d.v.s. ensamkommande minderåriga som erhållit uppehållstillstånd, samt för eftervårdnadsenheten Lumina i Jakobstad. Flyktingbyrån handhar även alla familjeåterföreningar och mottagande av kvotflyktingar till kommunen.

Förläggningens och Byråns socialarbetare har rätt att bevilja utkomststöd, förebyggande utkomststöd, samt rätt att besluta i ärenden som berör förebyggande barnskydd och missbrukarvård för flyktingar och asylsökande (förvaltningsstadgan 27.11 1996 § 45). Flyktingnämnden beslutar om hur flyktingmottagandet och förläggningsverksamheten ordnas i kommunen enligt förvaltningsstadgan för Vörå kommun.

Inrikesministeriets migrationsavdelning har genom direktiv den 16.6 2009 och den 23.11 2009 beslutat, att alla familjegrupphem och stödboendeenheter för ensamkommande minderåriga barn/ungdomar med uppehållstillstånd skall separeras från flyktingförläggningarna och administreras av kommunerna.

Organisationsförändringen medför, att ärenden rörande asylsökande handhas av migrationsverket (MIGRI) och personer med uppehållstillstånd sorterar under NTM-centralerna. Avtal har reviderats efter behov med dessa instanser. Efter omorganiseringen handhas gruppem med ensamkommande minderåriga asylsökande av flyktingförläggningar och familjegruppem med ensamkommande minderåriga handhas av kommuner.

På flyktingförläggningen finns en vuxenenhet med 150 platser, Ruths gruppem med 14 platser och Jakobstads vuxenenhet med 100 platser. Platsantalen gäller för Migrationsverkets beslut 13.10.2014.

5. Koordineringen av integrationen i kommunen

Mottagningen av kommunplacerade flyktingar, familjeåterföreningar och kvotflyktingar, personer med flyktingstatus A, handhas av personalen på flyktingbyrån. Vid mottagande av större grupp flyktingar sammankallas en arbetsgrupp för att förbereda mottagandet.

Flyktingkoordinatören är underställd flyktingbyrån och har hand om de flyktingar, som vistats mindre än tre år i landet och som har A-status (se bilaga 3, s.42). Flyktingkoordinatören behandlar integrationsstöd, assisterar vid ansökningar om sociala förmåner, samordnar och ger information om integrationsåtgärder såsom, skola, dagvård, språkkurser och sysselsättning. Flyktingar hänvisas efter tre/fyra år till kommunens omsorgsbyrå, ifall de ännu har behov av socialt stöd.

Samarbete mellan olika kommunala instanser och myndigheter betonas då det gäller integrationen av invandrare. Resurserna bör vara dimensionerade så att invandrarna får all nödvändig service inom rimlig tid under det första skedet i landet.

Flyktingnämnden beviljar kommunplats för barnen på familjegrupphemmen som erhållit uppehållstillstånd. Samma gäller för de asylsökande på vuxenheten, som fått uppehållstillstånd och stannar kvar i kommunen.

Flyktingarbetsgruppen fungerar som ett nätverk mellan socialbyrån, skolor, daghem, hälsovårdscentral, fastighetskötsel, FRK, FPA, församlingen, polisen, TE-byrån, invånarrepresentanter, kommunstyrelsen och invandrarna. Flyktingkoordinatören fungerar som arbetsgruppens sekreterare. Vid behov kan representanter för specialområden också inkallas.

Verkställandet av integrationsprogrammet för invandrare, som inte har flyktingstatus A, handhas av kommunens socialarbetare.

6. Flyktingbyrån

Flyktingbyrån i Vörå kommun är underställd flyktingnämnden. Byrån ger service till alla kvotflyktingar som är bosatta i Vörå, samt de barn och ungdomar som bor på familjegrupphemmen Taberna, Villa Miranda, Stella, Stödis samt inskrivna i eftervårdnadsenheten Luminas verksamhet. Byrån ger service till de familjemedlemmar som kommit till kommunen som familjeåterförening och de som fått uppehållstillstånd via asylprocess vid flyktingförläggningen.

Flyktingbyrån ger även rådgivning till invandrare som inte har flyktingstatus.

Vörå kommun är en av 12 kommuner i kustregionen som deltar i projektet "Welcome office". Welcome office ger rådgivning till alla människor med eller utan invandrarbakgrund. Welcome office har sitt kontor i Vasa men finns även på plats i Oravais på biblioteket varje onsdag eftermiddag. Projektet avslutas 2014, kommunstyrelsen beslutade 11.8.2014 att fortsätta delta i verksamheten.

Byråns personal består av chef, biträdande chef, socialarbetare, flyktingkoordinator, socialhandledare, och en handledare anställd på timbasis. Handledaren är anställd vid mottagning av större grupper.

Integrationen av kvotflyktingar, familjemedlemmarna vid familjeåterföreningar och vuxna som fått uppehållstillstånd finansieras med kalkylerade ersättningar, medan familjegrupphemmen finansieras enligt, av flyktingnämnden och i sista hand kommunfullmäktige, godkänd budget. NTM-centralen betalar ersättning till 100 % enligt denna budget.

Ungdomarna på familjegrupphemmen skall skrivas ut då de fyller 18 år och överförs till den kommun där de då är bosatta. Enligt nya lagen om främjande av integration (1386/2010) kan kommunen ge eftervård för ensamkommande minderåriga fram till 21 års ålder eller tills han eller hon har en vårdnadshavare i Finland, förutsatt att Vörå är hemkommun. I eftervården samarbetar flyktingkoordinatormed ungdomsenheternas socialarbetare och handledare.

I Jakobstad verkar Lumina, en så kallad eftervårdsenhet. Ungdomar i åldern 18 – 21 år bosatta i Jakobstad med Vörå som hemkommun kan vara inskriven i Luminas verksamhet. För ungdomar mellan 18-21 år som bor i annan kommun men fortfarande är skrivna i Vörå kommun, fås eftervård som köptjänst av Ehjä ry. För dessa tjänster får kommunen ersättning enligt skilt avtal med NTM-centralen till ett maxbelopp om 820 €/månad/person.

Mål

- Stöda invandrarnas integration i det finländska samhället på så sätt att de kan bevara sin egen kulturella identitet
- Med verksamheten främja Vörås utveckling till en mångkulturell kommun som accepterar olikheter
- Planera och utveckla kommunens integrationsarbete
- Kontinuerlig utvärdering av verksamheten vid byrån
- Utveckla samarbetet samt klargöra ansvarsfrågor med övriga myndigheter och tredje sektorns aktörer

Åtgärder och resurser

- Flyktingbyrån har till uppgift att arrangera mottagandet av de flyktingar som erhållit uppehållstillstånd i kommunen och koordinera det första skedet i samarbete med övriga instanser i kommunen.
- Flyktingbyrån leder verksamheten på Taberna, Villa Miranda, Stella, Stödis och Lumina.

- Byråns tjänster består av socialt arbete, utkomststödsärenden, handledning, information, rådgivning, hjälp med blanketter, första hjälp i krisarbete bland flyktingar m.m.
- Integrationsplaner utarbetas i samarbete med Arbetskraftsmyndigheter.
- Följer upp genomförandet av integrationsprogrammet i kommunen och sammankallar arbetsgruppen för främjande av integration.
- Personalen står till tjänst med utbildning i invandrarärenden.
- Informerar och ger konsultation i invandrarärenden.
- Vid behov anställs tilläggspersonal i samband med familjeåterföreningar.
- Tillräckliga resurser anslås för personalens utbildning och arbetshandledning.
- Sammankallar och organiserar möten och informationstillfällen för kommunens personal och invånare vad gäller invandrarfrågor.
- Koordinering av stöd och vägledning till de ungdomar som är registrerade på ungdomsenheterna men bor på studieorten.

Samarbete

- Flyktingbyrån samarbetar med alla instanser som jobbar med invandrare både på lokal- och riksnivå.

7. Allmänt samarbete

Arbets- och näringsbyrån ansvarar tillsammans med NTM-centralen för att Arbetskraftspolitiska åtgärder och Arbetskraftsservice ordnas för invandrarna. För att kunna främja invandrarnas integration krävs ett aktivt samarbete mellan kommunens social- hälso-, kultur-, bildnings- och bostadsverksamhet samt mellan arbetsförvaltningen och näringslivet, folkpensionsanstalten, polisen, invandrar- och medborgarorganisationerna, religiösa samfund och församlingar, föreningar och andra lokala instanser. Alla berörda informeras om integrationsprogrammet och dess innehåll samt uppmärksamgörs på betydelsen av tillräcklig information till invandrarna.

8. Kommunförvaltning och ansvarsfördelning

Flyktingar och övriga invandrare har inte alla gånger samma baskunskaper, om hur ett demokratiskt samhälle fungerar, som vi har. Därför krävs en hel del information i

mottagningskedet om kommunal administration, om basservice och om vilka rättigheter och skyldigheter de har i det finländska samhället. Invandrarna bör ges information om närsamhället, föreningsverksamhet och de aktiviteter som ordnas i kommunen. Informationsgivningen bör ske under en längre tidsperiod och i flere repriser, och utöver muntlig information bör också skriftligt material finnas att tillgå. Migrationsverkets broschyrer bör alltid tillhandahållas nya invandrare på deras eget språk.

8.1. Socialvård

Mål

Invandrare med uppehållstillstånd har rätt till samma sociala service som övriga kommuninvånare. Den kommunala flyktingbyrån och socialvården bistår invandrarna och i ärenden som berör hemservice, barnskyddsärenden, åldrings- och handikappvård för flyktingar. Åldringsvård med service på det egna modersmålet bör kunna erbjudas efter behov.

Åtgärder och resurser

Vid mottagning av större grupper/familjeåterföreningar har Flyktingbyrån en timanställd handledare som fungerar som stödperson/familjearbetare. Med bistånd av Taberna, Stella och Stödis förbereder handledaren lägenheterna och det praktiska arbetet inför nya familjeåterföreningars ankomst och sedan under familjernas första månader i landet. Hemservicen kan också anlitas vid behov. Många flyktingar har upplevt traumatiserande upplevelser och kan ha behov av psykosocialt stöd.

Enligt barnskyddslagen (417/2007) är det socialnämnden, som ombesörjer barnskyddet. De bistås av den kommunala flyktingbyrån och flyktingförläggningen vid barnskyddsutredningar. Vid fördelning av resurser och personal för socialt arbete i kommunen bör man alltså tänka på att täcka både flyktingbyråns och flyktingförläggningens behov av handräckning vid barnskydd vid sidan av socialnämndens eget barnskydd.

Behov av äldreomsorg bland personer med invandrarbakgrund blir småningom aktuellt. Då skulle det vara viktigt, att det finns tillgång till personal, som kan deras språk.

Den som fungerar som barnatillsyningsman i kommunen gör upp vårdnadsavtal. Om föräldrarna har fosterbarn skall vårdnaden fastställas av tingsrätten.

Flyktingbyrån samarbetar med specialomsorgsorganisationernas förbund Ehjä ry i arbetet med ungdomar i åldern 18 – 21 år som har behov av handledning och som har studieplats på annan ort.

8.2. Barnomsorg

Enligt lagen om barndagvård har vårdnadshavare rätt att få en av kommunen ordnad vårdplats för sina barn. Barnomsorg kan ordnas i barndaghem eller inom familjedagvården. För barnens integration rekommenderas att dagvårdsplats erbjuds för barn över tre år, även om föräldrarna är hemma. Barnen erbjuds dagvårdsplats på det daghem som ligger närmast familjens hem.

Mål

- Invandrabarnen får i barnomsorgen fostran, stöd och undervisning för sin integration.
- Barnomsorgen stöder och hjälper invandrabarnens vårdnadshavare i fostrandet genom att beakta barnets ålder och individuella behov, språk- och kulturbakgrund.
- Barnomsorgspersonalen har de kunskaper och färdigheter som behövs i grundläggande frågor, som gäller invandring.
- Barnet med invandrabakgrund får i dagvården den språkliga beredskapen som behövs före förskolstarten.

Åtgärder och resurser

- Inom 4 månader ordnas barnomsorg för de familjer som har behov av detta. Det samma gäller för- och eftermiddagsvård för förskolebarn och skolelever.
- Inom barnomsorgen utgår man från planen för småbarnsfostran.
- Med invandrabarnets vårdnadshavare har man ett nära samarbete.
- Tolktjänster används vid behov då barnet inskolas, vid informationstillfällen, föräldramöten och utvecklingssamtal.

Samarbete

- Den egna familjen bär ansvaret för barnets egna modersmål och bevarandet av den egna kulturen.
- Barnomsorgen samarbetar med de instanser som står invandrabarnets familj nära.

8.3. Förskola

Enligt lagen om grundläggande utbildning är kommunen skyldig att ordna förskoleundervisning året innan läroplikten uppkommer. Förskoleundervisningen omfattar ett år. Förskoleundervisning ges i den förskola som ligger närmast hemmet.

Mål

- Invandrabarnet får i förskolan den språkliga beredskap och inlärningsberedskap, som är nödvändig före skolstarten.
- Förskolan stöder och hjälper invandrabarnens vårdnadshavare i fostrandet genom att beakta barnets ålder och individuella behov samt språk- och kulturbakgrund.
- Förskolepersonalen har de kunskaper och färdigheter som behövs i grundläggande frågor, som gäller invandring.

Åtgärder och resurser

- Inom 4 månader ordnas förskola eller förberedande undervisning.
- Inom förskoleundervisningen och den undervisning som förbereder den grundläggande utbildningen utgår man från förskolans läroplan.
- Med invandrabarnets vårdnadshavare har man ett nära samarbete.
- Tolktjänster används vid behov då barnet inskolas, vid informationstillfällen, föräldramöten och utvecklingssamtal.
- Specialundervisning ges vid behov.

Samarbete

- Den egna familjen bär ansvaret för barnets eget modersmål och bevarandet av den egna kulturen.
- Förskolan samarbetar med de instanser som står invandrabarnets familj nära.

8.4. Grundläggande utbildning

Enligt lagen om grundläggande utbildning är kommunen skyldig att ordna grundläggande utbildning för alla läropliktiga, som bor på dess område.

För invandrareleverna ordnas undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen. Undervisning ges 6-10 – åringar under minst 900 timmar och äldre under minst 1000 timmar. Under tiden kan eleverna integreras i vissa ämnen i den allmänna undervisningen.

Efter den undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen integreras eleverna i den allmänna undervisningen enligt ålder och förutsättningar.

Vilka läroanstalter eleverna kan integreras i beror på med vem kommunen har avtal med.

Mål

- Att garantera alla elever jämlika möjligheter till kvalitativt god och högklassig undervisning, och att alla elever får de grundfärdigheter, som de behöver för fortsatta studier.
- Utbildningen ordnas så att elevernas ålder och förutsättningar beaktas, och så att deras sunda uppväxt och utveckling främjas.
- Stödja bibehållandet av elevens modersmålsfärdighet.
- Svenska/finska inlärs i enlighet med elevens språkliga utveckling och med målsättning att uppnå en fungerande tvåspråkighet.
- Barnen i en familjeåterföreningsfamilj placeras i första hand i en skola som undervisar på det språk som är majoritetsspråk i den kommun där man tror att barnen kommer att bosätta sig i.
- Personalen har den färdighet och kunskap som behövs för att arbeta med invandrarelever.

Åtgärder och resurser

- Vårdnadshavarna görs förtrogna med skolsystemet, läroplanen, utvärderingen, undervisningsmetoder och skolan.
- Undervisning i det egna modersmålet, den egna kulturen och religionen ordnas i mån av möjlighet.
- Mångkulturalism är en del av skolans vardag, och kulturernas särdrag tas i beaktande.
- Tolktjänster används i mån av möjlighet vid diskussioner med vårdnadshavare och elever.
- Vid inlärningssvårigheter får eleven hjälp genom olika stödformer. Stödformerna bestäms enligt svårighetsgrad och svårighetens omfattning.
- Elever med ett främmande modersmål, vars kunskaper i svenska eller finska inte är tillräckliga, kan erhålla stödundervisning.
- Då flyktingarna och deras familjer väljer studiespråk bör man vid sidan av den allmänna målsättningen ovan i mån av möjlighet beakta deras rätt att själva välja språk och förutsättningarna att ordna undervisning i just det valda språket på orten samt att arrangera skolskjutsar.
- Specialundervisning ges vid behov.

Samarbete

- Den egna familjen bär ansvaret för barnets modersmål och bevarandet av den egna kulturen.
- Skolan samarbetar med de instanser, som står invandrabarnets familj nära.

8.5. Tjänster inom kultur, idrott och ungdomsväsendet

Alla kommunens invånare kan likvärdigt använda kommunens fritidsverksamhetstjänster. När invandrarna går med i fritidsverksamheten bildas en naturlig växelverkan med finländare och möjligheter till kontaktytor skapas. Genom delaktighet förebyggs utslagning.

Mål

- Att invandrarna hittar kommunens fritidstjänster och deltar i verksamheten.
- Att effektivera informationen om fritidstjänster för invandrare.

Åtgärder och resurser

- Fritidssekreteraren sammanställer informationsblad om sportlovsaktiviteter, sommarevenemang mm, som distribueras via kommunens hemsida samt lokala medier. Även medborgarinstitutet marknadsför sina kurser via kursprogram, kommunens hemsida och lokala medier.

Samarbete

Verksamheten förutsätter samarbete mellan flyktingbyrån, fritidssektorn, medborgarinstitutet och utbildningsanstalterna för de vuxna invandrarna.

8.6. Hälso- och sjukvården

Service inom hälsovård för invandrare grundar sig på lagstiftningen om hälsovård i Finland. Invandrarnas hälsovårdstjänster är en del av det kommunala servicesystemet. Man strävar till att integrera flyktingarna så snabbt som möjligt i normal hälso-och tandvård, och att ansvaret så snabbt som möjligt flyttas över på den enskilda individen. På hälsocentralen har man utsett en kontaktperson, som handhar de första hälsogranskningarna, information, beställning av tolkar samt koordinering av flyktingarnas hälsovård. Tolkräkningarna för specialsjukvården riktas till den enskilda kommunen och för primärhälsovården till Korsholm och vårdnämnden. NTM-centralen ersätter tolkkostnaderna helt mot redovisning förutom för de invånare som har enbart arbetstillstånd.

Mål

- Utföra de lagstadgade undersökningarna på flyktingar inom utsatt tid och med tolk vid behov. Man bör undvika att barnen används som tolkar för vuxna.
- Invandrarna klarar av att använda hälsovårds- och specialistsjukvårdstjänster.
- De kulturella och religiösa särdragen beaktas i mån av möjlighet.
- Ha möjlighet att erbjuda psykisk hälsovård för invandrare och flyktingar med traumatiska upplevelser.

Åtgärder och resurser

- Det är viktigt, att en invandrare fått sitt socialskyddssignum, innan han eller hon besöker hälso- och sjukvården.
- Användning av professionella tolkar. Personalen har kännedom om tolkcentralernas tjänster via hälsocentralens kontaktperson.
- Grundläggande skriftlig information om hälsovårdssystemet och egenvård utarbetas på HVC och översätts.
- Personalen har möjlighet till fortbildning i frågor, som gäller invandrare och mångkulturalism.
- Inom hälsovården kunde man göra egna videoprogram, som beskriver mottagandet på hälsocentralen. Tolken kunde översätta och beskriva det som visas på bilden (t.ex. besök på laboratoriet eller mödrarådgivningen). Inom det förebyggande arbetet skulle videoundervisning även fungera bra t.ex. förebyggande av infektionssjukdomar, hur klä sig inför vintern o.s.v.
- Informationsbyte och samarbete med olika instanser som arbetar på invandrarfältet samt med specialistsjukvården.
- Också inom Vasa sjukvårdsdistrikt borde det utarbetas informationsmaterial för invandrare. Broschyren borde översättas till olika språk och innehålla olika vårdenheters kontaktuppgifter.
- Skolhälsovård med stödfunktioner är speciellt viktiga för flyktingbarn med svåra och traumatiska upplevelser
- Invandrare bör utbilda sig inom åldringsvården med tanke på den egna språkgruppens framtida behov.

Samarbete

- Ett nära samarbete med kommunens flyktingkoordinator/socialarbetare och hälsovårdscentralen.
- Hälsocentralen bör i ett tidigt skede meddela flyktingbyrån om patienter i behov av omfattande och dyr special- och hälsovård för uppgörande av avtal med NTM-centralen om specialersättningar, som kan erhållas i tio år efter registreringen vid befolkningsregistret.
- Informationsutbyte och konsultation med flyktingförläggningen
- Specialistsjukvården
- Skolor och dagis

8.7. Biblioteket

Vår kommunbibliotek verkar för att ge biblioteks- och informationservice, som främjar medborgarnas lika möjlighet till bildning och kunskap samt att hjälpa människorna att möta de krav, som samhället ställer på utvecklande av medborgarfärdigheter och livslångt lärande.

Mål

Bibliotekets mål är att kunna låna ut ordböcker och språkkurser åt invandrare, men även tillhandahålla litteratur på invandrarnas eget språk.

Åtgärder och resurser

Biblioteket köper i mån av möjlighet in ordböcker och språkkurser samt litteratur på invandrarnas modersmål. Biblioteket har möjlighet att låna material från andra bibliotek och på så sätt låna ut litteratur på de flesta språk. Biblioteket har broschyrer på svenska, finska och engelska för att presentera biblioteket. En broschyr på ryska är under arbete. Förutom böcker och tidskrifter finns det också möjlighet att låna filmer, ljudböcker och spel. Internet får användas avgiftsfritt.

Samarbete

Det är viktigt att Flyktingbyrån, flyktingförläggningen, skolväsendet, hälsovården och andra myndigheter ger biblioteket förslag till nödvändig och intressant litteratur på invandrarnas egna språk. Inte minst invandrarna själva bör vara aktiva och komma med förslag. Också Flyktingvännerna kan i det här avseendet fungera som en katalysator för goda förslag.

8.8. Bostäder

Fastighetsbolag i kommunen erbjuder invandrare tjänster inom bostadsförvaltningen enligt samma principer som för andra, som är i behov av bostad. Invandrarna erbjuds bostäder utgående från var lediga bostäder finns.

Mål

- Invandrarna bor och verkar som jämlika medlemmar i sitt bostadsområde.
- Invandrare handleds effektivare i boendefrågor.

Åtgärder och resurser

- Strävar till att översätta anvisningar, som berör boendet, till behövliga språk.

Samarbete

- Flyktingkoordinatorn/Flyktingbyrån reserverar tillsammans med fastighetsbolagen i kommunen första bostäder för kvotflyktingar/familjeåterföreningsfall.

8.9. Tekniska verket

Tekniska verket i Vörå administrerar bl.a. uthyrning av de bostäder och lägenheter som är direkt ägda av Vörå kommun.

Mål

Den allmänna målsättningen för Vörå kommun är att kunna tillgodose marknadens behov med lämpliga lägenheter och bostäder.

När stora familjer återförenas, bör även större lägenheter eller bostäder finnas att tillgå.

Åtgärder och resurser

För närvarande administrerar kommunen och hyr ut totalt 17 lägenheter. Tekniska verket lånar även till flyktingmottagningen ut en släpvagn som används t.ex. vid transporter och flyttningar.

Samarbete

I mån av möjlighet väljs i samarbete med flyktingkoordinatorn/Flyktingbyrån lämpliga bostäder för invandrarna. Man beaktar storleken på familjerna och bostädernas läge.

8.10 Näringsverksamhet

Kommundirektören är i första hand ansvarig för näringsverksamheten i kommunen.

Mål

Kommunen strävar efter, att så snabbt som möjligt men helst efter erhållen yrkesutbildning få in invandrare på arbetsmarknaden antingen som arbetstagare eller som egna företagare.

Åtgärder och resurser

I samarbete med företagarföreningar i nejden kan man göra en aktuell lägesbedömning över vilka praktikplatser som erbjuds. Lista över möjliga praktikplatser kunde göras som del av projekt. Information ges till företagare i kommunen om integrationsprogrammet. En god sysselsättningsgrad bland våra invandrare kan höja kommunens profil som en aktiv och tolerant kommun. Kommunen övervakar och förhindrar utnyttjande av utländsk arbetskraft.

Samarbete

Det är viktigt att Folkhälsan utbildning, Norrvalla, Kristliga folkhögskolan i Nykarleby, Vasa yrkeskurscentral och andra utbildare håller god kontakt med arbetsgivare i kommunen och vice versa. Tillsammans med arbets- och näringsbyrån gör flyktingkoordinatorn/ socialarbetaren upp personliga integrationsplaner för flyktingar. Planerna tar sikte på utbildning, praktik och arbete. För att ordna sysselsättningsstöd åt invandrare är det viktigt med gott samarbete mellan arbetsgivare, arbets- och näringsbyrå samt socialbyrå.

9. Övriga myndigheter

9.1. Arbets- och näringstjänster

Arbets- och näringsbyrån ansvarar tillsammans med NTM-centralen för ordnandet av serviceformer för arbetssökande invandrare, som främjar och stöder deras integration och sysselsättning. Detta sker genom arbetskraftsservice, yrkesutbildning, integrationsutbildning och utbildning i läs- och skrivfärdigheter.

Invandrarkunder har samma rätt till arbets- och näringsbyråns service som finländska kunder, förutsatt att han/hon har rätt att registrera sig som arbetssökande.

Invandrare som är bosatta i Finland och har giltigt uppehållstillstånd/ registrerad uppehållsrätt anmäler sig som arbetssökande vid Österbottens arbets- och näringsbyrå via hemsidan www.te-tjanster.fi. Anmälan kan göras antingen med hjälp av nätbankskoder eller med en blankett via www.suomi.fi. Blanketten fylls i och lämnas in personligen till TE-byrå.

Om personen fyller kriterierna för integrationsåtgärder överförs ärendet till Integrationssservicen, som bokar in en tid för första intervju och integrationsplan.

Integrationstiden

Integrationstiden är personlig. Den första planen görs för högst ett år och följs sedan kontinuerligt upp. Integrationstiden omfattar vanligen tre år men kan vara kortare om en förlängning inte är motiverad. På särskilda skäl kan tiden förlängas utöver tre år, t.ex. på grund av längre tids sjukledighet, föräldraledighet eller bristande kunskaper i läs- och skrivkunnet vid ankomsten till Finland. Förlängningen motsvarar den tid som hindret för integrationen varat, dock högst för 2 år. Beslutet om förlängning av integrationstiden fattas av TE-byrån.

Efter att integrationstiden utgått fortsätter kundförhållandet vid den normala servicen på TE-byrån, på basen av kundens servicebehov.

Kartläggning

TE-byrån gör en kartläggning av kundens tidigare utbildning och arbetserfarenhet, språkkunskaper, sociala situation, sysselsättningsmöjligheter, utbildningsbehov, studiemotivation, övriga färdigheter mm. En mer detaljerad kartläggning av språkkunskaper och studiefärdigheter görs i Vasa i samarbete med Vakk – Vaasan aikuiskoulutuskeskus.

Rätt till arbetslöshetsförmån

Den arbetssökande har rätt till arbetslöshetsersättning på de grunder som gäller för alla sökande. Vissa skillnader visavi rätten till arbetslöshetsersättning förekommer på basen av uppehållstillstånd.

Från det att integrationsplanen undertecknats betalas ersättningen i form av integrationsstöd. Integrationsplanen uppdateras då situationen förändras, en åtgärd slutförts eller annars regelbundet.

Integrationsplan

Integrationsplanen görs i samarbete med den sökande och socialarbetaren, om kund hos socialservicen. Detta sker med hjälp av tolk om inte gemensamt språk finns. T.ex. i Vasa kan planer göras på finska, svenska, engelska eller estniska. Integrationsplanen görs i ett exemplar för vardera deltagaren och undertecknas av samtliga.

Kostnaderna för tolkningen gällande integrationsplan för socialservicens kunder ersätts av kommunen, eftersom kommunen kan söka ersättning för kostnaderna av staten.

Integrationsutbildning

Ansökan till integrationsutbildning görs också via hemsidan, www.te-tjanster.fi.

TE-byrån kan erbjuda integrationsutbildning på finska eller svenska om efterfrågan är tillräcklig. I Vasa ordnas fortlöpare utbildning i finska, ansökan riktas till "maahanmuuttajan alkukartoitus". Där bedöms vilken kursnivå som är lämplig för kunden, och ansökan ansluts sedan till lämplig kurs. Ansökan till "maahanmuuttajan alkukartoitus" kan göras i samband

med registreringen som arbetssökande. Utbildning ordnas också på svenska t.ex. om en större grupp anlät till området. På andra orter kan undervisning ordnas efter behov, baserat på efterfrågan.

Frivillig utbildning

TE-byrån kan godkänna att stöda frivilla utbildningar med integrationsstöd om byrån bedömer den som mest lämplig för kundens integration. Förutsättningen är att detta kommits överens om och nämns i integrationsplanen innan studierna inleds. Frivilliga studier kan inte godkännas i efterhand.

Endast på vissa särskilda skäl kan godkännande göras i efterhand, t.ex. om kunden inte haft möjlighet att registrera sig som sökande innan studierna inleds. Detta avgörs av TE-byrån. Kunden söker i dessa fall direkt till den frivilliga utbildningen och skall ifall han/hon får studieplats, kontakta TE-byrån för att diskutera om studierna kan godkännas och göra upp en integrationsplan där studierna ingår. Detta måste ske innan studierna inleds.

Även frivillig yrkesutbildning kan stödas under integrationstiden. Förutsättningen är även då att TE-byrån konstaterat utbildningsbehovet och att kunden innan utbildningen inleds kommit överens om detta med TE-byrån i sin integrationsplan. I dessa fall skall studieprestationerna regelbundet meddelas till TE-byrån och om studierna framskridit enligt planerna kan de stödas för ytterligare en period. Studieprestationerna skall meddelas två gånger per år, efter varje termin.

Om studieinriktningen ändras skall ärendet prövas på TE-byrån. I annat fall är studierna vanliga frivilliga studier efter bytet av studieinriktning. Efter att integrationstiden utgått är studierna vanliga frivilliga studier.

Målsättning

Målsättningen för integrationsarbetet på TE-byrån är att främja sysselsättningen och erbjuda stöd för invandrarnas integrering på arbetsmarknaden. Detta sker dels genom tjänster som utbildning, men även genom t.ex. arbetsprövning, karriärträning, lönesubvention. Alla TE-byråns tjänster står till våra kunders förfogande.

9.2. Folkpensionsanstalten

FPA:s tjänster kan anlitas på samservicebyrån i Kommungården i Vörå. Kommunens invandrare ges information och vägledning om sociala förmåner samt de lagar och direktiv, som berör dessa.

Mål

FPA garanterar i stort invandrare med uppehållstillstånd A samma sociala förmåner som finländska medborgare. För invandrare gäller dock vissa karenstider och rätten till invandrarstöd (pension) är begränsad.

Åtgärder och resurser

Byråns personal bistår vid behov vid ifyllande av ansökningar. Vid dessa tillfällen bör professionell tolk vara närvarande. Det bör även betonas kundens eget ansvar, vad gäller ansökningar. Numera assisterar flyktingbyråns personal med att fylla i blanketter. Förutsättningen för att kunna ansöka om sociala förmåner är, att man är registrerad i befolkningsregistret och har erhållit socialskyddssignum.

Skriftligt material om FPA:s förmåner på olika språk bör finnas att tillgå.

Invandrare har rätt att studera på arbetskraftspolitisk språkkurs eller i utbildning som karakteriseras som jämställbar utbildning med integrationsstöd, som motsvarar arbetsmarknadsstöd under de tre första åren efter att de fått kommunplats i Finland. De behöver med andra ord inte anhålla om studiestöd under denna tid.

Samarbete

Flyktingkoordinatorn/socialarbetarna överenskommer med FPA:s personal om tidpunkt för besök, och vem som beställer tolk vid invandrades första besök. Efter hand skall invandraren själv ta ansvaret. Då invandraren besöker socialbyrån, bör han eller hon ta med sig alla papper som kommit från FPA. Det är också viktigt att FPA kontaktar flyktingbyrån vid problem och vice versa.

9.3. Arbetskraftspolitisk introduktionskurs

Arbets- och näringsbyrån ansvarar för den arbetskraftspolitiska integrationsutbildningen.

Mål

Med tanke på de mål som nämndes i inledningen av programmet är det önskvärt, att invandraren så snart som möjligt efter ankomst till kommunen inleder integrationsprocessen. Under första mottagningskedet får invandraren en ansenlig mängd information, vilket kan sägas vara början på denna process.

Man bör beakta de individuella förutsättningarna till utbildning och arbete, så långt det är möjligt, och anpassa åtgärderna därefter. Speciell uppmärksamhet bör ges analfabeter.

Åtgärder och resurser

Före språkkursen borde någon form av förberedelse erbjudas så att språkinläringen kan inledas på mera jämlika grunder. Dylig förberedande undervisning gavs bl.a. burmeserna, innan den arbetskraftspolitiska integrationsundervisningen kom igång.

Arbets- och näringsbyrån ordnar och ansvarar för vuxnas integrationsutbildning i svenska eller finska. Se texten om val av undervisningsspråk under momentet 7.4 "Åtgärder och resurser"! Då en större grupp familjeåterföringsfall eller kvotflyktingar anlänt, utsätter TE-byrån utbildningen för offentlig upphandling.

Samarbete

Samarbetet mellan Vasa vuxenutbildningscenters lärare, socialbyrån och även andra instanser har varit mycket intensivt. Samarbetet mellan vänfamiljer å ena sidan och socialbyrån och Vasa vuxenutbildningscenter å andra sidan har också varit gott.

9.4. Olika utbildningsformer

De språkkunskaper som invandrare förvärvat efter genomgången introduktionskurs är sällan tillräckliga, för att de skall klara av fortsatta yrkesstudier eller kunna skaffa sig ett arbete.

Mål

Det finns en del läroanstalter, som satsat på kompletterande undervisning just för invandrare och erbjuder s.k. anpassade kurser, där eleverna kan plocka ämnen, så att de passar det individuella behovet.

Åtgärder och resurser

Dessa anpassade kurser klassas som jämställbara åtgärder (Se kap. 8.1) och berättigar till integrationsstöd. Följande skolor ger dylika kurser:

- Folkhälsan utbildning, Norrvalla. Utbildning för invandrare.
- Nykarleby Folkhögskola, invandrarlinje.
- Evangeliska Folkhögskolan i Vasa, invandrarlinje.
- Kronoby folkhögskola, The Multicultural Language Course.
- Närpes vuxeninstitut, invandrarlinje.

Vörå medborgarinstitut ger för invandrare anpassad undervisning i svenska under kvällstid.

Läroavtalsutbildning berättigar inte till integrationsstöd, eftersom den som ingått läroavtal erhåller lön. Men detta är ett mycket bra alternativ för invandrare, eftersom yrkesutbildning kombineras med praktiskt arbete. Läroavtalsbyrån i Vasa kan ge närmare information. Företagare i kommunen bör ges information om denna möjlighet till arbetskraft.

Samarbete

Möjligheterna att ordna undervisning som jämställbara åtgärder förutsätter ett intensivt samarbete mellan klienten, flyktingkoordinatören/Flyktingbyrån, arbets- och näringsbyrån och utbildningsanstalterna. Utbildningen får inte påbörjas, innan den tagits med i den individuella integrationsplanen.

9.5. Polisen

Polisen ger service och har vissa kanslifunktioner vid samservicebyrån på Kommungården i Vörå. Huvudkontoret för polisinspektionen i Österbotten finns i Vasa.

Mål

Enligt polislagen ska polisen i sin verksamhet vara saklig, opartisk och främja försonlighet. Polisens åtgärder ska vara motiverade i förhållande till de omständigheter, som inverkar på helhetsbedömningen av situationen. Polisen ska i första hand genom råd, uppmaningar och befallningar sträva efter att upprätthålla allmän ordning och säkerhet utan att göra större ingrepp i någons rättigheter, än vad som är nödvändigt.

Då man fastställt reglerna för polisens befogenheter, har såväl mänskliga rättigheter som grundläggande friheter och rättigheter samt den finska polisens möjligheter att utföra ett effektivt internationellt brottsbekämpande arbete beaktats. Utöver lagstiftningen styrs polisens verksamhet av polisetiken och medborgarnas förväntningar.

Åtgärder och resurser

Förutom särskilda informationstillfällen om medborgerliga rättigheter och skyldigheter, som är en del av polisens ansvarsområde, kan information även hittas från internetadresserna www.poliisi.fi och www.migri.fi

Till polisens uppgifter hör dessutom att trygga rätts- och samhällsordningen samt att förebygga och utreda brott och se till, att brott blir föremål för åtalsprövning. Polisinspektionen i Österbotten ansvarar för information om sin verksamhet samt betjänar invandrare i olika tillståndsärenden. Till de sistnämnda ärendena hör behandlingen av bl.a.

- ansökan om uppehållstillstånd för arbetstagare, studerande och återflyttare;
- ansökan om pass, resedokument för flykting och familjeåterförening;
- medborgarskapsansökan och registreringar av EU-medborgare samt
- asylansökan och -undersökning.

Samarbete

Polisen samarbetar med migrationsverket, mottagningscentralerna, socialbyråerna, flykting- / utlänningsbyråerna, tolkcentralen och med de olika läroanstalterna. Därutöver samarbetar polisen även med arbets- och näringsbyrån och med de multinationella bolagen.

9.6. Flyktingrådgivningen r.f.

Flyktingrådgivningen r.f. är en medborgarorganisation som grundades år 1988.

Mål

Organisationens uppgift är att ge rättshjälp och handledning till asylsökande, flyktingar och andra utlänningar i Finland. Flyktingrådgivningens jurister ger hjälp och stöd till asylsökande under asylprocessens olika skeden. Dessutom arbetar Flyktingrådgivningen för att förbättra rättställningen för asylsökande, flyktingar och andra utlänningar samt för att främja toleransen.

Åtgärder och resurser

Flyktingrådgivningen har kontor i Helsingfors, Kouvola, Uleåborg. På flyktingrådgivningen arbetar 25 jurister, en informatör, två förvaltningssekreterare, sex byråsekreterare samt två projektarbetare.

Samarbete

Till Flyktingrådgivningens medlemsorganisationer hör Amnesty Internationals finländska sektion, Förbundet för Mänskliga Rättigheter, Kyrkans Utlandshjälp, Studentkåren vid Helsingfors Universitet, International Evangelical Church in Finland, Oikeuspoliittinen Yhdistys Demla, Finlands Flyktinghjälp, Kristliga Föreningen av Unga Kvinnor, Finlands Studentkårers Förbund samt Finlands Röda Kors.

I och med att Flyktingrådgivningen ger rättshjälp åt invandrare är organisationens samarbete med myndigheter av juridisk karaktär. Principer för beaktande av kostnader i utkomststöd och arbetsfördelning mellan socialbyrån och Flyktingrådgivningen vid blankettifyllning bör dock vara klara.

9.7. Rättshjälp

Vasa rättshjälpsbyrå bistår invandrarna i Vörå vid närmast andra juridiska frågor än uppehållstillstånd. Vid de statliga rättshjälpsbyråerna ges alla slags advokattjänster åt dem som är berättigade till rättshjälp.

Mål

Rättshjälp kan beviljas både i samband med rättegångar och i andra ärenden. Rättshjälp kan beviljas personer, vars ärende behandlas i finländska domstolar, eller som har hemvist i Finland. Utgående från sökandens disponibla medel och bankdepositioner bestäms, om sökanden får rättshjälpen kostnadsfritt eller mot en självriskandel. För mindre bemedlade är rättshjälpen gratis. Övriga måste stå för en del av kostnaderna. Av sökanden uppbärs en rättshjälpsavgift och en självriskandel.

Åtgärder och resurser

Det finns 51 rättshjälpsbyråer, i allmänhet på samma orter som tingsrätterna. Klienten kan vända sig till vilken rättshjälpsbyrå som helst. Mest naturligt är att anlita den byrå som ligger närmast.

Från början av 2009 har de statliga rättshjälpsbyråerna också erbjudit allmänna intressebevakningstjänster. En intressebevakare kan behövas, t.ex. när en persons mentala hälsa har försvagats till följd av t.ex. sjukdom eller hög ålder, så att han eller hon inte själv förmår bevaka sina intressen eller sköta sina angelägenheter.

Samarbete

De kommunala myndigheterna bör vid behov hänvisa invandrare till juridisk handräckning. Vasa rättshjälpsbyrå kommer då i första hand i fråga. Om t.ex. en klient på socialbyrån är missnöjd med flyktingkoordinatorns eller socialarbetarnas beslut bör de ge dylik information om juridisk hjälp.

9.8. Tolkservice

Via tolkcentraler samordnas alla tolkningar, d.v.s. tolken beställs via dem.

Mål

Strävan är att inte alls behöva använda invandrares vänner/familjemedlemmar som tolkar. När tolk behövs så anlitas alltid professionell tolk. Bäst om tolk alltid finns på plats, men vid mindre ärenden kan tolkning ske över telefon.

Åtgärder och resurser

Man bör använda sig av tolk som kommer och tolkar på plats då det är möjligt.

Behov av tolkning är individuellt, varför rätten att använda sig av tolkning inte är tidsbegränsat. Kostnaderna vid användande av tolk faktureras kommunen och kommunen kan söka ersättning från ELY-centralen, då tolkning och/eller översättningstjänsten gäller invandrades, flyktingars eller asylsökandes

- kommun-, social- och hälsovårdsservice
- integrationsplan
- grundinformation om användningen av närområdets och samhällets service och tjänster, t.ex. ordnande av hemförsäkring, rättshjälpsbyrå, optikerbesök, etc.
- rättshjälp under asylprocessen

Man bör använda tolk för att i möjligaste mån eliminera missförstånd och gissningar, samt för att en tolkning sparar de inblandades tid och kraft.

Samarbete

Nya behov av tolkar bör meddelas från kommunerna, och tolkcentralerna bör i samarbete med utbildare utbilda nya tolkar. Tolkanvändare är inte bundna till någon speciell tolkserviceleverantör.

10. Medborgarorganisationer

10.1. Finlands Röda Kors Oravais svenska avdelning

Finlands Röda Kors stöder invandrarnas integrering i samhället och arbetar för ökad tolerans.

Mål

Organisationen arbetar för en human flykting- och invandrapolitik. Finlands Röda Kors är med och tar emot kvotflyktingar, som kommer till Finland, samt jobbar för att förena familjer. Alla kan delta i vårt mångkulturella arbete – som frivillig, medlem eller på något annat sätt.

FRK Oravais svenska avdelnings syfte är att fungera som en hjälpare hand vid förberedande och mottagande av flyktingfamiljer. Avdelningen har även kontakt med övriga nära intilliggande avdelningar, som har möjlighet att hjälpa till.

Åtgärder och resurser

Röda Kors-avdelningen har ett lagerutrymme för kläder, möbler och husgeråd i kommunen.

- FRK samlar in kläder, möbler och husgeråd som behövs vid mottagande av kommunens flyktingar.
- FRK hjälper praktiskt till med att möblera bostäderna.
- FRK kan vara med och organisera träffar samt andra tillfällen för att integrera flyktingarna i samhället och med orsborna.
- Frivilligarbete.

Samarbete

Lokala Röda Korset bistår flyktingar med insamlade möbler, kläder, husgeråd. Vid mottagande och inredande av flyktingars lägenheter samarbetar flyktingbyrån med FRK och hyresvärdarna.

10.2. Flyktingvännerna

Föreningen Flyktingvännerna r.f. är en ideell kristen organisation som ger stöd- och hjälp till asylsökande och övriga invandrare samt har kontakter med utvisade flyktingar. Vi välkomnar alla oberoende av kulturell och religiös bakgrund. Flyktingvännerna har under senaste år noterat en hårdnad attitydförändring mellan olika religionsgrupper och ser det som en allt viktigare utmaning att i integrationsprocessen lyfta fram och praktisera medmänsklighet, dialog och respekt.

Mål

Flyktingvännerna önskar ge alla, men speciellt barn och ungdomar, vägledning för ett kreativt, meningsfullt och drogfritt liv. Föreningen vill också tjäna som en resursbank där människor får tillfälle att utvecklas för att växa in i och hitta sin plats i det finländska samhället.

Målsättningen är att bedriva dagliga aktiviteter vid verksamhetslokalen Kulturhuset Capella Nova som ligger vid Masugnsvägen 99, alldeles i närheten av Oravais flyktingförläggning,

under ledning av deltidsanställd verksamhetsledare samt ideella resurspersoner både från den lokala befolkningen och dem som vistas vid flyktingförläggningen.

Aktiviteter och åtgärder

Flyktingvännernas arbete utformas i praktiken huvudsakligen enligt 3 olika riktlinjer. Det är humanitärt, mångkulturellt och juridiskt.

Humanitärt

Daglig öppethållningstid vid vår verksamhetslokal erbjuder en naturlig första kontakt med flyktingarna och leder vidare till att se och möta allt större behov. Med tanke på den aldrig sinande strömmen av flyktingar behövs stöd och aktiviteter. Genom de personliga kontakter som helt naturligt uppstår skapas förutsättningar för samtal om problem och behov som de asylsökande bär på. Vi frågar inte efter deras livshistoria, om de inte själva vill prata om den. Här får de stöd och hjälp att orka med vardagen under väntetiden i Oravais. Vår målsättning är att tillsammans försöka hitta lösningar och utvägar i svåra situationer.

Mångkulturellt

Ett stort privilegium i en verksamhet som vår, är att få möta representanter för ett stort antal nationer och kulturer. Många är duktiga konstnärer och hantverkare. Vi vill ta till vara dessa resurser genom att ordna tillfällen för musik, sång och dansframträdanden samt utställningar av bildkonst i projektform. Eftersom de muntliga kontakterna ofta är språkligt begränsade har olika former av konst visat sig skapa ett hälsosamt klimat för rehabilitering med positiva upplevelser som motvikt till den stress och oro som en osäker framtid innebär för de asylsökande.

Juridiskt

Människor som kommer från främmande länder behöver ofta hjälp med att förstå olika myndigheters dokument, därför bistår vi vid kontakter per telefon, brev och e-post. Erfarenheten visar att det många gånger finns faktorer i ett ärende, som inte har beaktats i bedömningen, även felaktigheter som antyder att behandlingen skötts alltför rutinmässigt. Engagemang av stödpersoner blir därför allt viktigare i försvaret av enskilda människors rättigheter. För att kunna hjälpa och stöda följer vi med utvecklingen inom flyktingpolitiken och utnyttjar våra möjligheter som påverkare.

Samarbete

Flyktingvännernas verksamhet är ett komplement till kommunens, flyktingförläggningens, församlingars samt andra ideella föreningars integrationsarbete i kommunen.

10.3. Vörå församling

Verksamhetsidén för utlänningsarbetet inom Vörå församling är en strävan att hjälpa invandrare och flyktingar att integrera sig i kommunen. Verksamheten sker i huvudsak i samarbete med föreningen Flyktingvännerna r.f.

Mål

- Att för församlingsmedlemmar erbjuda möjlighet att bekanta sig med andra kulturer och hitta nya vänner bland invandrare och finländare
- Att öka toleransfostran genom att ta alla åldersgrupper i hänsyn
- Att effektivisera den information om verksamheten som riktas till samarbetsparter
- Att fortsätta och utveckla redan påbörjad verksamhet
- Att i nätverk med Vörå kommun, Flyktingvännerna r.f. och andra samarbetsparter utveckla invandrararbetet och underlätta möjligheterna för flyktingar och andra invandrare att integreras i det finländska samhället och särskilt i lokalsamhället
- Att ordna möten där invandrarna och majoritetsbefolkningen får möjlighet att bekanta sig med varandra och delta i gemensamt program

Åtgärder och resurser

- Församlingens anställda samarbetar inom flyktingarbetet med föreningen Flyktingvännerna r.f.
- Församlingens anställda söker aktivt kontakt med flyktingar för att hjälpa dem att integreras i lokalsamhället och dess verksamhet
- Församlingen informerar flyktingar och andra invandrare om sin verksamhet och inbjuder till olika evenemang, bland annat genom att affischer och månadsblad finns till hands vid Flyktingförläggningens kontor och vid verksamhetscentret Capella Nova samt genom personliga kontakter.
- Vörå församling beviljar ett årligt understöd åt föreningen Flyktingvännerna r.f. för det gemensamma arbetet bland flyktingarna
- Församlingen reserverar årligen medel också för egna utgifter i samband med flyktingarbetet, t.ex. för transport av flyktingar till olika evenemang

Samarbete

- Vörå församling bistår flyktingarna diakonalt genom medverkan i föreningen Flyktingvännerna r.f. och dess verksamhet
- Vörå församling är en aktiv samarbetspart i kommunens integrationsarbete

10.4. Oravais baptistförsamling

Oravais baptistförsamling har varit involverad i flyktingarbete ända sedan kommunen öppnade sin flyktingmottagning 1991. Motivationen därtill ligger inbakad i själva agendan för hela församlingens verksamhet, att se sin nästas behov och inkludera främlingen utan förbehåll i samma gemenskap.

Många asylsökande kommer med kristen bakgrund från sina hemländer och söker genast efter en församling. Det händer då också att de i sin tur sprider informationen till andra flyktingar och eftersom församlingens kyrka ligger rätt nära förläggningen har det varit relativt enkelt att hitta fungerande kommunikationslösningar. År 2008 anlände en grupp karen-burmesiska kvotflyktingar med baptistisk bakgrund. De har senare utökats med fler, så att gruppen i detta nu (2013) består av 43 personer. De visade sig bli en verklig vitalitetsinjektion för den 80 åriga församlingen.

Mål

Målet är att utveckla en varm gemenskap som skapar en atmosfär där ständigt växande och lärande bidrar till den helande process som hjälper en invandrare att orientera sig i sin nya tillvaro.

Åtgärder och resurser.

För att nå vårt mål satsar vi särskilt på åtgärder som befrämjar sång- och musikkivet, språkutvecklingen och bibelundervisningen.

Eftersom religionsundervisningen i skolorna mer och mer förminskas anser vi att det alltmer blir församlingens uppgift att ge en stabil grund åt barn, ungdomar och äldre att möta livets utmaningar.

I gudstjänsterna lägger vi upp sånger på svenska på storbildsskärm, följer med peksticka ord för ord och har en grupp försångare. Med bibeltexterna gör vi likadant och hela församlingen läser tillsammans. Huvudtemat för dagen läser vi på de olika språk som för tillfället är aktuella. De yngre barnen samlas samtidigt i en speciell grupp med egna ledare. Varannan söndag sköts samlingarna helt av den kareniska gruppen och varannan söndag är huvudsakligen svensk. Nyligen har genomförts en grundlig köksrenovering i Betel för att mer ändamålsenligt kunna ordna serveringar för fri samvaro och gemenskap.

Församlingens ekonomiska resurser är inte stora, men desto större är det frivilliga

engagemanget och den personliga insatsen. Detta gäller inte enbart inom ramen för kyrkobyggnaden utan tar sig också uttryck i vardagslivet genom personlig handledning i kontakter med myndigheter, ämbetsverk, arbetsgivare och transportbranschen.

Samarbete

Församlingen samarbetar med föreningen Flyktingvännerna r.f. och Vörå evangeliska lutherska församling.

10.5. Idrottsföreningarna

Vörå IF och Oravais IF:s verksamhetsformer är fotboll, friidrott och skidlöpning. Fotbollssektionen har ett 60-tal juniorer, pojkar och flickor i åldersklasserna 6-12 år, och spelare 13 år och uppåt, som representerar Norrvalla FF. Friidrottssektionen har juniorverksamhet och samarbetar med VOM friidrott beträffande de äldre friidrottarna.

Mål

Föreningen strävar till att alla medlemmar, oavsett nationalitet och språk, ska behandlas jämlikt, och att de får nya kontakter och anpassar sig till samhället lättare.

Åtgärder och resurser

I föreningen, främst inom fotbollssektionen, har genom åren flyktingar från olika länder varit med och bidragit till idrottsliga framgångar.

Samarbete

Det är viktigt att kontakt upprätthålls mellan föreningen å ena sidan och socialbyrån och flyktingförläggningen å den andra, för att man skall känna till vilka regler som gäller för beviljande av utkomststöd, m.a.o. hur invandrarna kan få hjälp med olika kostnader i sin idrottsutövning. Skolan har också en viktig roll i att informera invandrare om olika idrottsaktiviteter.

11. Främjande av etnisk jämlikhet och goda etniska relationer

Flyktingnämnden ansvarar för uppföljningen av etniska relationer och en plan för verkställandet av uppföljningen bifogas. En handlingsplan för den första mottagningen bifogas också till programmet.

Samarbetsgruppen för de som arbetar med barn och ungdom i kommunen övervakar och främjar de ungas etniska relationer.

12. Information och skolning

Toleransfostran och förhindrande av etnisk utslagning

Information om integrationsprogrammet ges till kommunens representanter för berörda förvaltningsområden och andra myndigheter. Information ges också till invandrarna och deras organisationer.

Flyktingförläggningen och Flyktingbyrån/arbetsgruppen kring flyktingmottagande ansvarar för information om flyktingmottagande och kulturmöten till olika samhällsgrupper.

13. Uppföljning och granskning

Integrationsprogrammet utvecklas, ändras och fördjupas vid behov. För uppföljning och kontinuerlig granskning av programmet ansvarar flyktingnämnden. Arbetsgruppen kring flyktingmottagande kan även sammankallas för detta syfte.

14. Godkännande av integrationsprogrammet

Integrationsprogrammet skall vara ett centralt dokument för flykting- och invandrarpolitiken i kommunen och ett arbetsredskap för främjande av etniskt likvärde i vårt mångkulturellt växande samhälle.

Kommunens ikraftvarande integrationsprogram har sänts på remissrunda till alla nämnder i Vörå kommun samt till övriga myndigheter för uppdatering, varefter det slutliga förslaget behandlas i flyktingnämnden, vars förslag till integrationsprogram i sin tur sänds till Vörå kommunstyrelse för behandling. Vörå kommunfullmäktige godkänner slutligen programmet.

Programmet är godkänt av Vörå kommunfullmäktige, datum / 2014

Bilagor

- 1 Handlingsplan
- 2 Åtgärdsförteckning
- 3 Ordlista
- 4 Avtal om anvisande till kommun och främjande av integration (godkänt i Kommunstyrelsen 12.5.2014)
- 5 Avtal om ordnande av mottagningservice för minderåriga asylsökande och flyktingar utan vårdnadshavare (1.8.2008)

15. Bilagor

MOTTAGNING OCH INTEGRATION AV FLYKTINGAR

Bilaga 1

HANDLINGSPLAN

1. MOTTAGNINGSSKEDET (1-4 VECKOR)

När uppgifter om ankommande flyktingar erhållits tar den som är ansvarig för första mottagandet kontakt till kommunens disponent för hyrande av lämplig bostad.

Handledare kan vid behov tillsättas mot timersättning för att handha det praktiska arbetet. Handledaren ansvarar i samarbete med socialarbetaren/flyktingkoordinatören och Röda Korsets lokalavdelning för inredandet av lägenheten. Lägenhetsutrustningen består av det allra nödvändigaste enligt NTM-centralens rekommendationer.

Tolk beställs via tolkcentral.

Övriga invandrare, som inte har flyktingstatus, erbjuds inte heller någon speciell service vad gäller själva mottagningen.

Vid ankomsten:

Hämtning och transporter kan vid behov ske med kommunens/flyktingbyråns fordon eller om flera familjer anländer på en gång ordnas busskjuts. Med vid ankomsten är socialarbetare/handledare/tolk.

Lägenhetsnycklar, adresser och telefonnummer till socialarbetare delas ut samt tid till första mötet med socialarbetaren. Handledare/Fastighetsskötare ger vid tillfälle och vid behov instruktioner om boendet såsom hushållsmaskinernas funktion, tvättstuga mm.

Dagen efter ankomsten meddelar socialarbetaren lokala polismyndigheten och NTM-centralen att flyktingarna anlånt. Första utkomststödet utbetalas som betalningsförbindelse, om bankkonto inte ännu öppnats, eller på familjesamlarens konto, om det är fråga om en familjeåterförening.

Ansvarsfördelning under de första veckorna:

- ◆ Utkomststöd, första information/flyktingkoordinatören (socialarbetaren)
- ◆ Besök till bank, rundtur i centrum, matinköp/ handledare
- ◆ Hälsogranskning, handledare i samarbete med Hvc:s hälsovårdare.
- ◆ Registrering, flyktingkoordinatören (företrädaren) ifyller blanketten tillsammans med flyktingen, socialhandledare far med till magistraten.
- ◆ Inköp av lägenhetsutrustning/ socialhandledare

Efter det att socialskyddssignum erhållits (ca 1 vecka):

- ◆ Besök hos flyktingkoordinatören/socialarbetaren
- ◆ Passansökan, information på polisstation/handledare
- ◆ Ifyllande av blankett för anhållan om FPA:s understöd/socialhandledare
- ◆ Anmälan på Arbetskraftsbyrån i Vasa/flyktingkoordinator
- ◆ Ifyllande av blanketter för anhållande om barnbidrag och bostadsbidrag

2. INFORMATIONSSKEDET (4 – 20 VECKOR)

Innan språkundervisningen inleds. Denna tidsperiod kan vara väldigt varierande beroende på vilken tid på året som invandrarna blir registrerade i kommunen och när de blir antagna till språkkursen.

Information om:

- socialvård, socialskyddsflyktingkoordinatören/socialarbetaren
- samt första besök på skolan/skolans föreståndare/socialhandledare

- samt första besök på daghemmet/daghemsföreståndaren
- arbetsliv, studier/ Österbottens arbets- och näringsbyrå
- integrationsplan/flyktingkoordinator (socialarbetaren) och Arbetskrafts- och näringsbyrå
- medborgerliga rättigheter och skyldigheter/ polisen/flyktingbyrå
- bostaden/socialhandledare

3. FÖRSTA INTEGRATIONSSKEDET (20 VECKOR – 1 ÅR)

Intervju med invandraren/flyktingen görs av socialarbetare/flyktingkoordinator. Integrationsplan uppgörs som samarbete mellan Österbottens arbetskrafts- och näringsbyrå samt socialarbetaren/flyktingkoordinator antingen på arbetskraftsbyrå eller på socialbyrå/flyktingbyrå i Vörå kommun. Planen undertecknas av alla tre parter. Österbottens arbetskrafts- och näringsbyrå informerar och ger utlåtande om behov av språkkurs och vilken form av språkkurs som är lämplig. Språkkurs är den introduktionskurs i svenska eller finska, som Österbottens arbetskrafts- och näringsbyrå ordnar fortlöpande på tre olika nivåer på finska och enligt behov på svenska.

Om invandraren blir tvungen att ännu vänta på språkkurs kan samarbetsgruppen kring flyktingmottagande fundera över följande:

Alternativ före språkkurs:

- ❖ Informationspaket
- ❖ Flyktingvännernas aktiviteter
- ❖ Kortkurs, MI som skräddarsys enligt aktuella behovet

Informationspaket, innehåll:

- ❖ kommunen, kommunalförvaltning/ kommunrepresentant
- ❖ fritidsverksamhet, föreningsverksamhet/ fritidssekreteraren
- ❖ näringsliv, företagande/ näringslivsrepresentant
- ❖ studiebesök på arbetsplatser/flyktingkoordinator/socialarbetaren/socialhandledare
- ❖ samtalsgrupper, konversation/ Flyktingvännerna/flyktingbyrå

4. ANDRA INTEGRATIONSSKEDET (1 – 3 år)

I andra skedet betonas fördjupning i svenska/finska, yrkesförberedande skolning samt tillfällen till att skapa sociala kontakter.

Alternativ som bör kunna erbjudas:

Fortsättningskurs i svenska för invandrare

Finska språkkurs för invandrare

Yrkesförberedande utbildning

Yrkesutbildning

Arbetsläroavtal

Medborgarinstitut

Föreningsverksamhet

**INTEGRATIONSPROGRAM
ÅTGÄRDSFÖRTECKNING****Bilaga 2**

Flyktingarbetsgruppen följer upp integrationsprogrammet.
Arbetsgruppen funderar vidare över följande åtgärder:

- Röda Korsets vänkurs/mentorkurs i samarbete med Flyktingvännerna, MI.
- Diskussion med MI ang. kurser för olika former av kulturutbyte, föreläsningar, matlagningskurser mm.
- Fortgående diskussion om hur vi ska lösa sysselsättningen för våra invandrare.
- Upprättande av förteckning över arbetsgivare som är intresserade att ge praktikplats åt invandrare.
- Media presentationer om kommunens invandrare, integrationsprogram.
- Sammanställning av information till nya invandrare om kommunen översatt till invandrarnas egna språk.
- Anordnande av mångkulturella evenemang.
- Tillfälle där kommunens föreningar presenterar sin verksamhet.
- Högläsningstillfällen på kommunbiblioteket.
- Sammanställning av föreningsaktiviteter, infoblad till invandrare.
- Informationsserie till olika grupper inom kommunen om flyktingmottagande, förläggningens verksamhet, kulturmöten, seminarier mm.
- Inrättande av en internationell träffpunkt.
- En broschyr, som sammanfattar det viktigaste om Vörå kommun borde uppgöras och översättas till olika språk.

Bilaga 3

ORDLISTA

Ordlistan omfattar centrala termer om invandring med förklaringar. För de flesta termer finns också motsvarigheter på finska och engelska. Ordlistan är avsedd att vara handledning. Förklaringarna följer inte ordagrant de definitioner som finns i lagstiftningen. Därför är det bra att i officiella sammanhang slå upp i lagen och annan källlitteratur.

Alternativt skydd

fi Toissijainen suojelu

en Subsidiary protection

Grund för uppehållstillstånd. Beviljas när förutsättningarna för att få asyl inte uppfylls, men den sökande i sitt hemland eller sitt permanenta bosättningsland hotas av dödsstraff, avrättning, tortyr eller någon annan behandling eller bestraffning som är omänsklig eller kränker människovärdet. Tillståndet kan också beviljas om det är uppenbart att sökanden inte kan återvända till sitt hemland eller sitt permanenta bosättningsland på grund av allvarlig och personlig fara som föränsas av väpnad konflikt (jfr också Sur place -situation).

Anknytningsperson

fi Perheenkoaja

en Sponsor

En person som vistas i Finland och som antingen är en finsk medborgare eller utlänning och på grund av vars vistelse uppehållstillstånd på grund av familjeband söks för en familjemedlem i utlandet.

Asyl

fi Turvapaikka

en Asylum

Upphållstillstånd som beviljas en utlänning i asylprocessen på grund av flyktingstatus.

Asylsökande

fi Turvapaikanhakija

en Asylum applicant/seeker

En person som begär skydd och uppehållsrätt i ett främmande land. Personen får flyktingstatus om asyl beviljas honom eller henne. En asylsökande är alltså inte ännu flykting. I samband med asylförfarandet utreder man och avgör man också om asylsökande kan få uppehållstillstånd på andra grunder.

Avvisning

fi Käännäytäminen

en Refusal of entry

Förfarande för att avlägsna någon ur landet. När en utlänning inte har haft uppehållstillstånd och det besluts att han eller hon skall avlägsnas ur landet avvisas han eller hon. (jfr utvisning).

Dubbelt medborgarskap/Flerfaldigt medborgarskap

fi Kaksoiskansalaisuus/monikansalaisuus

en Dual nationality/Multiple nationality

En person kan ha två eller flera medborgarskap. Uttrycket dubbelt medborgarskap är talspråk.

EES

fi ETA

en EEA

Europeiska ekonomiska samarbetsområdet

Emigrant

En person som i permanent syfte flyttar till ett annat land för att där förtjäna sitt uppehälle.

Etnisk diskriminering

Att någon person eller grupp försätts i sämre situation än andra på grund av hans/hennes etniska bakgrund.

EU

fi EU

en EU

Europeiska unionen

EU medborgare och med honom eller henne jämställd person

fi EU kansalainen ja häneen rinnastettava

en EU-citizen and and those with equivalent status

Finland är medlemsstat i EU liksom Belgien, Bulgarien, Cypern, Danmark, Estland, Frankrike, Grekland, Irland, Italien, Lettland, Litauen, Luxemburg, Malta, Nederländerna, Polen, Portugal, Rumänien, Slovakien, Slovenien, Spanien, Storbritannien, Sverige, Tjeckien, Tyskland, Ungern och Österrike. EU-ländernas medborgare har rätt att röra sig fritt inom unionens område. Bestämmelserna om rätten att röra sig fritt tillämpas också på medborgarna i Island, Norge, Liechtenstein och Schweiz. Islands, Liechtensteins och Norges rättigheter baserar sig på ESS-avtalet, och med Schweiz har EU ingått ett särskilt avtal om rätten att röra sig fritt.

Finländsk härkomst

fi Suomalainen syntyperä

en Finnish birth

En utländsk medborgare är av finländsk härkomst, om han eller hon har varit finsk medborgare eller om åtminstone den ena av hans eller hennes föräldrar eller en av hans eller hennes far- eller morföräldrar är eller har varit infödd finsk medborgare.

Finländsk utvandrare

En finsk medborgare som bor utanför Finlands gränser eller en person av finsk härkomst som uppfattar sig själv som finländare.

Flykting

fi Pakolainen

en Refugee

En utlänning som har välgrundad fruktan för förföljelse på grund av sin ras, religiös uppfattning, nationalitet eller tillhörighet till en viss samhällsgrupp eller på grund av sin politiska uppfattning. Flyktingstatus får en person som någon stat beviljar asyl eller som UNHCR konstaterar vara flykting.

Främlingspass

fi Muukalaispassi

en Alien's passport

Resedokument som kan beviljas en utlänning som inte kan få ett pass av myndigheterna i sitt hemland eller om han eller hon är statslös eller det i övrigt finns en särskild orsak till det. Främlingspass beviljas en person som fått uppehållstillstånd på grund av alternativt skydd.

Främlingsfobi, främlingshat

En kraftigt negativ fördom mot annorlunda människor som kommer annanstans ifrån.

Främlingsfobi förvandlas ofta till främlingshat som syftar till att fördriva eller utplåna en minoritetsgrupp.

Fördom

Obefogad och avvisande förhandsuppfattning.

Humanitärt skydd

fi Humanitaarinen suojelu

en Humanitarian protection

Grund för uppehållstillstånd. Beviljas när förutsättningarna för att få asyl eller alternativt skydd inte uppfylls, men den sökande inte kan återvända till sitt hemland eller sitt permanenta bosättningsland för att det inträffat

en miljökatastrof där eller för att säkerhetsläget i landet är dåligt till följd av en väpnad konflikt eller en allvarlig situation för de mänskliga rättigheterna.

Härstamningsprincipen

fi Periytymisperiaate

en Parentage principle

En i finsk medborgarskapslagstiftning vedertagen primär princip om att barnet ärver sin förälders medborgarskap.

Inreseförbud

fi Maahantulokielto

en Prohibiting entry to Finland

I samband med avvisning eller utvisning kan en utlänning få förbud att resa in i Finland på nytt. Förbudet kan vara tidsbegränsat eller gälla tillsvidare för antingen hela Schengenområdet eller bara Finland.

Integrering

En process där invandrarna deltar i samhällets ekonomiska, politiska och sociala liv. De upprätthåller och utvecklar sin egen kultur och sådana ting som är väsentliga för dem etniskt sett. Integration förutsätter även anpassning av minoriteten och majoritetsbefolkningen.

Integration

Av myndigheter ordnade åtgärder med vilka invandrarnas integration främjas.

Internationellt skydd

fi Kansainvälinen suojelu

en International protection

Med internationellt skydd avses ett uppehållstillstånd som beviljas med stöd av flyktingstatus eller på grund av alternativt skydd eller på grund av humanitärt skydd.

Invandrare/Utvandrare

fi Maahanmuuttaja/Maastamuuttaja

en Immigrant/Emigrant

En person som flyttar från ett land till ett annat. Ett allmänbegrepp som gäller personer som flyttar på olika grunder.

Kvotflykting

fi Kiintiöpakolainen

en Quota refugee

En person som UNHCR har beviljat flyktingstatus och som har beviljats inresetillstånd inom ramen för en flyktingkvot som fastställts i budgeten.

Laglig vistelse

fi Laillinen oleskelu

en Legal residence

Med laglig vistelse i landet avses i detta sammanhang en utlännings vistelse i landet med behöriga och giltiga tillstånd. Vistelsen i landet är laglig när utlänningen vistas i landet med giltigt visum, på basis av visumfrihet eller med ett giltigt uppehållstillstånd.

Medborgarskap

fi Kansalaisuus

en Nationality, Citizenship

Medlemskap i en viss stat. Innebär både rättigheter och skyldigheter, bl.a. fullständiga politiska rättigheter och rätten till diplomatiskt skydd utomlands.

Medborgarskapsanmälan

fi Kansalaisuusilmoitus

en Finnish citizenship by declaration

Rätten att få finskt medborgarskap efter anmälan. Gäller bara vissa persongrupper som finns definierade i medborgarskapslagen.

Medborgarskapsansökan

fi Kansalaisuushakemus

en Application for Finnish citizenship

Möjlighet att få finskt medborgarskap på ansökan. Beviljas när villkoren i medborgarskapslagen uppfylls.

Avvikelser från villkoren kan göras på de grunder som anges i lag.

Migrant, In-/utvandrare

fi Siirtolainen

en Migrant

En person som flyttar från ett land till ett annat för att där skapa sig ett nytt liv. Invandrare eller utvandrare.

Minoritetspolitik

Samhällets sätt att reglera och ordna relationerna mellan majoriteten och minoriteten.

Mångkulturell, månggetnisk

Med mångkulturalism avses likvärdig samexistens mellan olika kulturer. Med etnisk menar man individens och gruppens sätt att identifieras sig själv i relation till andra. Det etniska är förbundet med olika situationer och förändras med tiden. Vid sidan av mångkulturalism använder man begreppen månggetnisk och mångnationell.

Med månggetnisk betonar man att ett samhälle består av olika etniska grupper, olika kulturgrupper. Med begreppet mångnationell betonar man att ett samhälle består av personer av olika nationalitet, som också i lagstiftningen kan vara mångnationella, ha dubbelt medborgarskap.

Nationalitet

fi Kansallisuus

en National/Ethnic origin

Etnisk bakgrund. En person som hör till en viss folkgrupp (t.ex. ingermanlänning, kurd, rom), men som inte nödvändigtvis är eller någonsin har varit medborgare i sitt hemvistland.

Nationalstat

fi Kansalaisuusvaltio

en Country of nationality/citizenship

Stat vars medborgare personen är.

Naturalisering

fi Kansalaistaminen

en Naturalisation

Medborgarskap som beviljas på ansökan.

Non-refoulement-principen/Återsändningsförbud

fi Palauttamis-/palautuskielto (non-refoulement)

en Non-refoulement

Non-refoulement-principen innebär att ingen får återsändas till ett område där hon eller han har välgrundad fruktan för att råka ut för förföljelse, eller hotas av dödsstraff, tortyr eller någon annan omänsklig behandling eller behandling som kränker människovärdet.

Nödfall

fi Häätäpaukset

en Emergency cases

Personer som Förenta nationernas flyktingorganisation UNHCR har definierat som flyktingar och som organisationen erbjuder för snabb överföring.

Rasism

En ideologi där egenskaper som karaktäriseras som negativa appliceras på en viss ras eller en viss grupp människor. Rasismen består av en serie inbillningar enligt vilka en viss människogrupp är moraliskt, intelligensmässigt och kulturellt överlägsen en annan och vars överlägsna egenskaper går i arv från den ena

generationen till den andra. Rasismen antar olika former i olika länder beroende av historia, ekonomi, bakgrund, kultur och andra faktorer.

Registrerat partnerskap

fi Rekisteröity parisuhde
en Registered partnership

Registrerat partnerskap innebär att ett par av samma kön har möjlighet att registrera sitt partnerskap och därmed ge det en juridisk ställning. Registrerat partnerskap kan ingås av två personer av samma kön, om båda har fyllt 18 år och om ingendera av dem är gift sedan tidigare eller i ett registrerat partnerskap.

Resedokument för flykting

fi Pakolaisen matkustusasiakirja
en Travel document for refugee
Ett resedokument som beviljas flyktingar.

Spårning

fi Jäljittäminen
en Tracing

Spårning innebär att vistelseorten för föräldrarna eller andra vårdnadshavare till en minderårig asylsökande som kommit till Finland utan vårdnadshavare utreds i mån av möjlighet.

Sur place -situation

fi Sur place -tilanne
en Sur place -situation

Situation där behovet av internationellt skydd uppstår först när personen i fråga har lämnat hemlandet. T.ex. situationen i den asylsökandes hemland har ändrats så att han eller hon inte längre kan återvända till hemlandet. Den asylsökande kan också vara i behov av skydd på grund av den verksamhet som han eller hon har deltagit i utomlands efter att ha lämnat hemlandet.

Tagande i förvar

fi Säilöönotto
en Detention

Säkerhetsåtgärd, kontrollåtgärd. En utlänning kan tas i förvar t.ex. då det är att vänta att utlänningen gömmer sig för att undvika avvisning eller utvisning ur landet. En asylsökande kan tas i förvar om det är nödvändigt för att reda ut identiteten.

Territorialprincipen

fi Syntymämaaperiaate
en Birthplace principle

En i finsk lagstiftning sekundär princip enligt vilken ett barn som föds i Finland får finskt medborgarskap på grundval av födelseplatsen, om barnet inte vid födseln får medborgarskap i en utländsk stat.

Tolerans

Fördomsfrihet och öppenhet kombinerat med en sund självkänsla och kännedom om sin egen kultur samt förmåga att samtidigt tillägna sig det som är nytt och främmande liksom också att förhålla sig kritiskt till det. Det innebär även att man respekterar andras åsikter och sedvänjor.

UNHCR

Förenta nationernas flyktingkommissariat

Uppehållstillstånd

fi Oleskelulupa
en Residence permit

Tillstånd att återkomma upprepade gånger till landet och vistas här. Beviljas utlänningar för annat än turistresa eller därmed jämförbar kortvarig vistelse (jfr visum).

Uppehållstillstånd för arbetstagare

fi Työntekijän oleskelulupa

en Residence permit for an employed person

Uppehållstillstånd för näringsidkare

fi Elinkeinonharjoittajan oleskelulupa
en Residence permit for a self-employed person

Uppehållstillstånd för studier

fi Opiskelijan oleskelulupa
en Residence permit for studies

Uppehållstillstånd på grund av familjeband

fi Oleskelulupa perhesiteen perusteella
en residence permit on the basis of family ties

Permanent uppehållstillstånd

fi Pysyvä oleskelulupa
en Permanent residence permit

Ett permanent uppehållstillstånd beviljas en person som har ett fortsatt uppehållstillstånd och har vistats i Finland i ett sträck i fyra år. Orsaken till vistelsen eller andra särskilda orsaker kan medge undantag. Tillståndet beviljas tillsvidare eller det behöver inte förnyas.

I ett permanent uppehållstillstånd antecknas bokstavskoden P.

Tidsbegränsat uppehållstillstånd

fi Määräaikainen oleskelulupa
en Fixed-term residence permit

Ett tidsbegränsat uppehållstillstånd kan beviljas antingen för vistelse av permanent eller tillfällig karaktär:

- **Kontinuerligt uppehållstillstånd**

fi Jatkuva oleskelulupa
en Continuous residence permit

Tillstånd beviljas en utlänning som kommit till Finland i avsikt att invandra för gott. Tillståndet skall förnyas när det går ut.

I ett kontinuerligt uppehållstillstånd antecknas bokstavskoden A.

- **Tillfälligt uppehållstillstånd**

fi Tilapäinen oleskelulupa
en Temporary residence permit

Tillståndet beviljas en utlänning som inte har för avsikt att bli kvar i Finland. Tillståndet skall förnyas när det går ut.

I ett tillfälligt uppehållstillstånd antecknas bokstavskoden B.

Uppenbart ogrundad asylansökan

fi Ilmeisen perusteeton turvapaikkahakemus
en Manifestly unfounded asylum application

En asylansökan är uppenbart ogrundad

- om den inte motiveras av allvarliga kränkningar av de mänskliga rättigheterna eller andra grunder som anknyter till non-refoulement-principen, som innebär att en flykting inte får återsändas, eller fruktan för förföljelse eller om de framlagda påståendena är klart osannolika
- om sökanden uppenbart har för avsikt att missbruka asylförfarandet
- om sökanden har kommit från ett tryggt asyl- eller ursprungsland dit han eller hon kan sändas tillbaka och Migrationsverket inte av vägande skäl har kunnat avgöra asylansökan inom utsatt tid.

Utländsk arbetskraft

fi Ulkomainen työvoima
en Foreign workforce

Utlänningar som har rätt att arbeta i landet.

Utlänning

fi Ulkomaalainen

en Alien, Foreign citizen

En person som inte är finsk medborgare.

Utomlands bosatta finländare/utlandsfinländare

fi Ulkomaalainen

en Finnish expatriot

En person som bor utomlands och som har varit eller är finsk medborgare och dennes ättlingar som anser sig vara finländare.

Utlänning

I Finland juridiskt sett en person som inte har finskt medborgarskap.

Utslagning

Definieras inom socialpolitiken i allmänhet som en anhopning av problem hos dem som är sämst lottade. I ett samhälle som det finländska innebär utslagningens väsentligaste dimensioner särskilt utslagning från utbildning, produktion, konsumtion och från det sociala samfundet. Med invandrarnas utslagning menas motsatsen till integrering och innebär å ena sidan att invandraren alieneras från sin egen kultur och å andra sidan att han/hon hamnar utanför det samfundsliv som flertalet lever.

Utvisning

fi Karkottaminen (maasta karkottaminen)

en Deportation

Förfarande för att avlägsna någon ur landet. Om en utlänning har eller har haft uppehållstillstånd och det besluts att han eller hon skall avlägsnas ur landet utvisas han eller hon (jfr. också avvisning).

Visum

fi Viisumi

en Visa

Inresetillstånd som utfärdas utlänning för turistresa eller därmed jämförbar kortvarig vistelse. De olika visumen är engångsvisum, flergångsvisum, genomresevisum och visum för flygplatstransitering.

Återflyttare

fi Paluumuuttaja

en Returnee

En finländare som varit bosatt utomlands och återvänder till Finland. I Finland tillämpas begreppet på både tidigare och nuvarande finska medborgare och på personer som kommer från det forna Sovjetunionen, såsom ingermanfinländare som är av finskt härkomst. Ingermanfinländarna är av finsk nationalitet, men de har inte finskt medborgarskap.